

Foreldreerfaringer i møtet med kirken

Diakonhjemmets høgskole avd. Rogaland, 5.mars 2008

At lade op til dette indlæg tog mig lidt tid. Ikke fordi jeg har modvilje imod at vinkle temaet eller er bange for at støde nogle, men fordi det ikke er enkelt at tegne et nuanceret og balanceret billede.

Vi har haft mange flotte og fine oplevelser ved regelmæssigt at have vores datter med på gudstjeneste. Til tider krævende og en overvindelse at gå sammen! Det hænder, vi har haft blikkontakt hen over frokostbordet, min mand og jeg, og læst hinandens tanker: Nej, i dag vover vi vist ikke at gå på gudstjeneste. Energien må nok tages ud udendørs. Andre gange har vi gået for så at forlade kirken en stund ud i gudstjenesten. Det blev for krævende og vi oplevede os selv på udstilling ved at blive siddende.

Ikke fordi menigheden har vist manglende forståelse, tværtimod. Men enkelte former for udviklingshæmning er svært specielle og krævende i forhold til social fungering. Her tænker jeg ikke kun på høj lyd og skrigen, men på hele den sociale fungering.

Kanskje kan jeg si det slik: *vort barn har vokset sammen med menigheden og menigheden har vokset sammen med hende!* Bogstaveligt talt både i hendes første og hendes anden menighed (fordi vi på et tidspunkt flyttede til en anden bydel.) Hun var med på sin første gudstjeneste 2 uger gammel. På det tidspunkt vidste ingen, hvilke diagnoser, hun var født med. Jeg husker godt den søndag, hvor jeg håndledte hende bagest i kirken, vel knap 2 år gammel. Hun havde endda ikke sluppet taget – og en fra menigheden strakte hånden ud mod mig og sagde: ”Der har dere vist fått en tung byrde at bære på.” Velment, men nok ikke det klogeste at si til en bekymret mor. Fra at være verdens roligste barn - bogstaveligt talt - øgede nu uro og hyperaktivitet med alderen døgnet rundt. Først rundt skolestart fik vi nattero.

Derfor hadde og har vi et stramt regime både hjemme og i kirken. Da hun var mindre, sad vi langt fremme, så hun fik nærkontakt med alterparti og prædikestol (det er spændende partier i en kirke for et barn). Rækkefølgen på familiens medlemmer i kirkebænken var timet for at modværge for megen uro eller uønsket adfærd imod søskende eller andre. Vi kunne også ugenert rømme ud i præstesakrastiet ved siden af, om nødvendigt. Her gik det an at slå højtaleanlægget på og få gudstjenesten overført. Med en højkirkelig præst som gav liv til liturgien, og med en flot messehagel er det kanskje ikke så underligt at hun udbryder højt og

tydeligt under nadverdliturgien: ”Er det teater?” Eller under velsignelsen synger ”Ride, ride ranke...” for så at slå tonerent over i det trefoldige amen, når orgelet sætter i gang. Min datter er *hel* i måden at møde livet på, som da hun i aftenbønnen bad for skolen, præsten og kaptein Sabeltann.

Da vi flyttede til en ny moderne rund arbejdskirke, blev nærheden og den fysiske distance til det, som foregår fremme i kirken, en udfordring. Løsningen var at sidde yderst på sidefløjen, men langt fremme. Igen: nærhed til det som foregår og samtidig mulighed for retræt har reddet situationen. Jeg sender ofte arkitekten bag dette kirkerum en venlig tanke. Sikkert ubevidst i forhold til en situation som vores, har han klart at tænke ”universel udformning”, slik at kirkerummet er midt i blinken for os.

For vort barn måles gudstjenestens kvalitet på, om der er nadverd og kirkekaffe! Uden – ikke værd gudstjenestebetegnelsen i det hele taget. En gudstjeneste er for hende så mye mere end ord. Jo mere fysisk konkret gudstjenesten er, jo bedre! Og i alle fald er det aller vigtigste, hvad hun gør med hvem og hvornår! Den og den må vi bare hilse på! Der bliver ritual ud af slikt! For hun bliver jo mødt og set hver gang! For 2-3 uger siden siger hun pludseligt: ”Mamma, lese avisen. Brød og vin.” Jeg må så gå ind og læse BT’s gudstjenesteliste for at sjekke op, om hun nu også vil få nadverd dagen efter. Det er ikke tilfældet. Og skuffelsen er derefter! Akkurat nu er dette særdeles vigtigt for hende, for nadverden bliver fejret hver gang hun er på konfirmandforberedelse. Men kirkekaffen er på plads! Så lad gå!

På en familiegudstjeneste (8-9 år gammel) i forbindelse med bispevisitats siger hun med frimodig og høj klar stemme under nadverduddelingen (og uden at skele til omgivelserne) i det øjeblik biskoppen skal til at hælde op i hendes bæger: ”Jeg vil ha mye!” Med en uovertruffen fatning og sensitivitet for situationen svarer han så tilbage: ”Du skal få alt!” Og så får hun vinen. Det var der og da *hele evangeliet til et helt barn i en hel kirke!* Og en tryghedsskabende måde at møde hende på (og os som forældre). Det går altså an at knæle ved alterringen sammen med hende, uro og kommentarer til trods.

Oplevelse af tilhørighed og omsorg for en familiesituation, som stiller nogle ekstra krav til håndtering af dagligdagen, ja den øger også når en af os i perioder har måttet trække sig fra menighedshverv, fordi begge må være hjemme på kveldstid. Mere end en gang har det hændt, at én fra staben har ringet os for at høre, hvordan det går og også for at sige, at om

far har anledning til at stille op i koret under den og den koncert, så er det bare fint. Endda mere, når vi ser, at en bestemt koncert kan være kækt for vores datter at få med sig og man reserverer vore ”faste” pladser i kirken, så vi ikke må møde ekstra tidligt for at få den rigtige plads, men alligevel kan komme os fort ud af kirkerummet, om nødvendigt. Det er omsorg, også selv om andre ikke kan overtage for os ved at sidde med hende eller tage hende med ud, om uroen tilsiger det.

Jeg har stor respekt for menigheder, som tænker bevidst om at lære unge op som støttekontakter/aflastere for familier, som trænger en slik hjælp for at kunne tage del i gudstjenestelivet. Men nogle barn/unge må have headhuntede støttekontakter/ pædagoger/omsorgspersoner, at det er næsten umuligt at dække et slik behov. Desto vigtigere at de fysiske rammer fungerer. Da fungerer det også under et julespil, når hun kan være ”staldengel” og stå ved siden af pappa, som er Josef!

Nogle gange har vi kanskje oplevet lidt for megen overbærenhed og velvilje både fra præster og andre i menigheden. En ikke uvanlig kommentar, når vi sætter grænser over for hende, er: ”Jamen det gør ikke mig noget.” Det er både hyggeligt og velment tænkt. Vi forklarer da, at for hende bliver det vanskeligt at forstå, om en bestemt adfærd tolereres i kirken (eller andetsteds), mens den ikke er tilladt f.eks. hjemme eller på skolen. Derfor må vi som forældre være konsekvente. *Den* skjønner alle.

Om hun får lov at være ”en ener blant flere” i menigheden, da har hun fundet sin plads uden at være sentrumsfigur eller blive overset i en hel kirke med plads til hver enkel af os som lem på det samme legeme. Eller for at sige det med et citat af Dietrich Bonhoeffer: ”Vi har kun hinanden gennem Kristus, men gennem Kristus har vi virkelig også hinanden, har vi hinanden helt for al evighed.” (Et i Kristus, s. 12)